

17

PRIVREDA I RESURSI

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama

Oblast	Privreda i resursi
Status	Prijedlog, prije skupštinske procedure
Lista	Željko Komšić – Za građansku državu – DF/GS
Izbori	Opći izbori 04.10.2026. · izborna jedinica 201

Predlagači

- 22 Ibrahim Veladžić
- 14 Amir Tahić

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
UNSKO-SANSKI KANTON
SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

Na osnovu člana 11. tačka b) odjeljka A poglavlja V, člana 3. stav 1. tačka h) poglavlja IV i člana 4. poglavlja IV Ustava Unsko-sanskog kantona – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 1/04 i 11/04), na prijedlog Vlade Unsko-sanskog kantona, Skupština Unsko-sanskog kantona, na ____ . sjednici održanoj _____ 2026. godine, donosi

Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ŠUMAMA

Član 1.

(Predmet i ograničenje zahvata)

(1) Ovim zakonom mijenja se i dopunjuje Zakon o šumama („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 22/12, 16/16, 25/17, 4/19, 23/23 i 8/26).

(2) Ovim zakonom ne uređuje se vlasništvo nad šumama i šumskim zemljištem, ne prenosi se pravo raspolaganja državnom imovinom i ne mijenja se namjena šume ili šumskog zemljišta u smislu raspolaganja državnom imovinom.

(3) Odredbe ovog zakona primjenjuju se na obaveze uzgoja, zaštite, biološke obnove, evidencije, otpreme i prodaje drvnih sortimenata te na stručni i inspekcijski nadzor, u okviru važećeg ugovora o prenosu poslova gospodarenja i u skladu s odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine o državnoj imovini, te sa Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine.

(4) Odredbe Zakona o šumama koje su izmijenjene Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o šumama („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 8/26) ostaju na snazi, osim ako ovim zakonom nisu izričito izmijenjene.

Član 2.

(Dopuna odredbi o biološkoj obnovi)

U Zakonu o šumama („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 22/12, 16/16, 25/17, 4/19, 23/23 i 8/26), poslije člana 16. dodaju se novi članovi 16a., 16b., 16c. i 16d. koji glase:

„Član 16a.

(Izvršenje šumskouzgojnih radova)

(1) Korisnik državnih šuma dužan je u svakoj kalendarskoj godini izvršiti šumskouzgojne radove i biološku obnovu u obimu koji nije manji od obima utvrđenog važećom šumskogospodarskom osnovom, odnosno šumskogospodarskim planom, i godišnjim planom gospodarenja, osim ako Ministarstvo nadležno za šumarstvo (u daljem tekstu: Ministarstvo), na obrazloženi prijedlog i uz mišljenje Kantonalne uprave za šumarstvo, odobri smanjenje zbog više sile, nedostatka sadnog materijala koji se nije mogao nabaviti na tržištu ili zbog mjere nadležnog organa.

(2) Ako je izvršenje na kraju prvog polugodišta manje od 60 posto planiranog godišnjeg obima, korisnik u roku od 15 dana dostavlja Ministarstvu plan nadoknade do kraja godine. Ako ni tada nije izvjesno puno izvršenje, Ministarstvo nalaže smanjenje sječe u narednom tromjesečju srazmjerno neizvršenoj obnovi.

(3) Sječa iznad obima koji odgovara izvršenoj obnovi i zaštiti u tekućoj i prethodnoj godini nije dopuštena, osim sanitarne sječe koju odobri Kantonalna uprava za šumarstvo.

(4) Odgovorno lice korisnika i rukovodilac šumarije odgovaraju za izvršenje plana obnove na svom području. Neizvršenje bez razloga iz stava (1) ovog člana predstavlja povredu ugovorne obaveze i osnov je za mjere predviđene ugovorom o gospodarenju, nezavisno od prekršajne odgovornosti iz ovog zakona.

Član 16b.

(Namjenska sredstva)

(1) Sredstva izdvojena za jednostavnu i proširenu biološku reprodukciju, zaštitu šuma i šumskouzgojne radove vode se na odvojenom računu, odnosno na odvojenoj analitičkoj evidenciji, i prikazuju se odvojeno u finansijskim izvještajima korisnika.

(2) Ta sredstva ne smiju se koristiti za plaće koje nisu vezane za izvođenje tih radova, za komercijalnu preradu, za servisiranje kredita ni za pokrivanje gubitka iz druge djelatnosti.

(3) Korisnik kvartalno, najkasnije u roku od 20 dana od isteka kvartala, dostavlja Ministarstvu i Kantonalnoj upravi za šumarstvo pregled koji sadrži: planirani obim, izvršeni obim po vrsti rada i šumariji, utrošena namjenska sredstva i stanje na odvojenom računu.

(4) Godišnji pregled iz stava (3) ovog člana objavljuje se na internetskoj stranici korisnika i Ministarstva, bez podataka koji predstavljaju poslovnu tajnu u užem smislu cijene pojedinačnog ugovora s kupcem.

Član 16c.

(Višegodišnje praćenje obnove)

(1) Uspjeh pošumljavanja i prirodne obnove prati se najmanje tri godine nakon izvođenja rada, prema pravilniku koji donosi ministar.

(2) Površina na kojoj obnova nije uspjela ulazi u plan naredne godine. Izvršenje se ne smije iskazati samo po uloženom novcu ili po broju zasađenih sadnica, bez nalaza o primanju na terenu.

(3) Ekološki rezultat obnove (preživljavanje, sastav vrsta, pokrivenost) mjeri se u ciklusima od tri i pet godina i unosi u izvještaj koji Ministarstvo dostavlja Skupštini Unsko-sanskog kantona.

Član 16d.

(Razdvajanje stručnog nadzora i poslovnog upravljanja)

(1) Kantonalna uprava za šumarstvo i šumarska inspekcija ne smiju biti u sastavu korisnika šuma niti primati upute korisnika o sadržaju nalaza nadzora.

(2) Lice koje kod korisnika odlučuje o sječi, prodaji ili raspodjeli sortimenata ne smije istovremeno obavljati poslove doznake, stručnog prijema uzgojnih radova ili čuvarske službe za isto područje.

(3) Ministarstvo, u okviru budžeta Unsko-sanskog kantona, osigurava broj izvršilaca Kantonalne uprave za šumarstvo i šumarske inspekcije dovoljan za terensku kontrolu godišnjeg

plana. Ako broj nije dovoljan, ministar o tome izvještava Vladu Unsko-sanskog kantona prije usvajanja plana sječe.

(4) Interni nadzor korisnika ne zamjenjuje nadzor Kantonalne uprave za šumarstvo i šumarske inspekcije.

(5) Neposredna zaštita i čuvanje šuma obavlja se u skladu s odredbama Zakona o šumama koje uređuju čuvarsku službu, uključujući odredbe unesene Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o šumama („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 8/26).“

Član 3.

(Sljedivost i prodaja drvnih sortimenata)

Poslije člana 26. dodaju se novi članovi 26a. i 26b. koji glase:

„Član 26a.

(Provjerljiv tok od sječe do prodaje)

(1) Svaka odobrena sječa, doznaka, izrada, otprema, prijem na stovarištu i prodaja drvnog sortimenta iz državnih šuma unosi se u evidenciju sljedivosti koju vodi korisnik, a nadzire Kantonalna uprava za šumarstvo.

(2) Evidencija povezuje: broj doznake, odjel i odsjek, vrstu i količinu, otpremni iskaz, stovarište, kupca odnosno način raspolaganja, i datum. Bez te veze sortiment se ne smije otpremiti ni prodati.

(3) Ministarstvo i Kantonalna uprava za šumarstvo imaju stalni uvid u evidenciju. Zbirni podaci o količinama po vrsti sortimenta i načinu raspolaganja objavljuju se kvartalno na internetskoj stranici Ministarstva.

(4) Razlika između doznate, otpremljene i prodate mase koja prelazi uobičajeni tehnički gubitak utvrđen pravilnikom mora se obrazložiti u roku od 15 dana. Neobjašnjena razlika predmet je inspeksijskog nadzora.

(5) Evidencija sljedivosti uspostavlja se tako da omogući usklađivanje s obavezama sljedivosti drveta koje proizlaze iz propisa Evropske unije o proizvodima koji ne uzrokuju krčenje šuma, u mjeri u kojoj je to u nadležnosti kantona.

Član 26b.

(Kriteriji raspodjele i prodaje)

(1) Kriteriji raspodjele drvnih sortimenata i način prodaje, koje uredbom utvrđuje Vlada Unsko-sanskog kantona na osnovu člana 51. stav (8) Zakona o šumama, objavljuju se prije početka prodajne godine i ne smiju se mijenjati u toku godine na štetu već objavljenog reda, osim zbog sanitarne sječe ili više sile.

(2) Korisnik objavljuje zbirne rezultate prodaje najmanje dva puta godišnje: količinu po sortimentu, ostvarenu cijenu kao raspon i prosjek, udio prodaje po vrsti postupka (javni poziv, burza, ugovor) i udio prema lokalnim prerađivačima, ako je takav udio kriterijem predviđen.

(3) Pojedinačni ugovor s kupcem nije javni u dijelu koji je poslovna tajna, ali zbirni rezultat jest javan.

(4) Raspodjela i prodaja ne smiju se vršiti mimo objavljenih kriterija.“

Član 4.

(Dopuna kaznenih odredbi)

U članu 78. stav (1) tačka 6. iza riječi kojima se kažnjava neobavljanje poslova biološke obnove dodaju se riječi: „kao i nevođenje odvojene evidencije namjenskih sredstava, neizvršenje plana nadoknade iz člana 16a. stav (2) i nevođenje evidencije sljedivosti iz člana 26a. ovog zakona“.

Član 5.

(Prelazne odredbe)

(1) U roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona korisnik državnih šuma dostavlja Ministarstvu pregled izvršenja šumskouzgojnih planova za tekuću i prethodnu kalendarsku godinu, stanje namjenskog računa i popis otvorenih slučajeva neusklađene mase drveta.

(2) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uspostavlja se evidencija sljedivosti iz člana 26a. i objavljuju važeći kriteriji raspodjele. Do tada se primjenjuje postojeća uredba o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata, uz obavezu zbirne objave rezultata prodaje.

(3) U roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona Ministarstvo dostavlja Skupštini Unsko-sanskog kantona izvještaj o ostvarenju godišnjih obaveza obnove, zaštite i sljedivosti. Prvo mjerenje ekološkog rezultata obnove po članu 16c. obavlja se u roku od 36 mjeseci.

(4) Ugovor o prenosu poslova gospodarenja usklađuje se s ovim zakonom aneksom, bez uređivanja vlasništva i raspolaganja državnom imovinom.

(5) Podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o šumama, uključujući akte donesene nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 8/26), ostaju na snazi u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s ovim zakonom, do donošenja usklađenih akata.

Član 6.

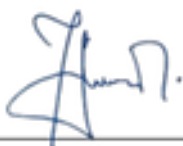
(Ovlaštenje za donošenje podzakonskih akata)

Ministar nadležan za šumarstvo u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi, odnosno usklađuje, pravilnik o evidenciji sljedivosti, pravilnik o prijemu uzgojnih radova na terenu i pravilnik o tehničkom gubitku mase drveta.

Član 7.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona“.

PREDLAGAČ ZAKONA:
☉☉ Veladžić Ibrahim

PREDLAGAČ ZAKONA:
☉ Tahić Amir

O B R A Z L O Ž E N J E

I. PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 11. tačka b) odjeljka A poglavlja V, članu 3. stav 1. tačka h) poglavlja IV i članu 4. poglavlja IV Ustava Unsko-sanskog kantona – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 1/04 i 11/04), kojima je kantonu dato ovlaštenje da uređuje pitanja uzgoja, zaštite, korištenja i nadzora nad šumama na svojoj teritoriji.

Zakon koji se mijenja i dopunjuje jeste Zakon o šumama Unsko-sanskog kantona, donesen 18. jula 2012. godine i objavljen u „Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona“, broj: 22/12. Taj zakon mijenjan je i dopunjavan zakonima objavljenim u „Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona“, broj: 16/16, 25/17, 4/19, 23/23 i, posljednji put, 8/26.

Zadnje izmjene i dopune Skupština Unsko-sanskog kantona usvojila je 24. marta 2026. godine. Objavljene su u „Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona“, broj: 8/26, od 14. aprila 2026. godine i stupile su na snagu osmog dana od objave. Riječ je o šestim izmjenama osnovnog zakona. Tim izmjenama usklađene su definicije šume i šumskog zemljišta, riješeno je pitanje čuvarske službe i statusa čuvara kao ovlaštenih službenih osoba, usklađene su odredbe s odlukama Ustavnog suda o državnoj imovini, uređen je status šumarskog kadra obrazovanog po bolonjskom sistemu, smanjena je stopa naknade s 4 posto na 3 posto uz zadržani udio jedinica lokalne samouprave i propisana je obaveza donošenja šumskogospodarskih osnova.

Ovaj prijedlog predstavlja sedme izmjene i dopune istog zakona. Ne zamjenjuje Zakon iz „Službenog glasnika“, broj: 8/26, nego ga dopunjuje u pitanjima koja tim zakonom nisu uređena: izvršenje plana biološke obnove, odvojeno vođenje namjenskih sredstava, višegodišnje mjerenje uspjeha obnove, razdvajanje stručnog nadzora od poslovnog upravljanja, sljedivost drveta od doznake do kupca i javnost zbirnih rezultata prodaje.

Član 1. ovog zakona izričito ograničava zahvat. Kanton ne uređuje vlasništvo ni raspolaganje državnom imovinom. To je u skladu s odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine te sa Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine. Uređuju se samo obaveze korisnika koji gospodari državnim šumama na osnovu ugovora o prenosu poslova gospodarenja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Član 16. važećeg Zakona o šumama već nalaže biološku reprodukciju u obimu utvrđenom šumskogospodarskom osnovom. Član 26. već zahtijeva žig i otpremni iskaz. Član 51. već

predviđa uredbu Vlade o načinu prodaje drvnih sortimenata. Izmjene iz marta 2026. godine ojačale su čuvarsku službu i uskladile tekst s odlukama o državnoj imovini. Time nije riješen jaz između planirane i izvršene obnove, niti je uspostavljen provjerljiv tok drveta od sječe do kupca.

Revizija poslovanja Šumsko-privrednog društva „Unsko-sanske šume“ d.o.o. za 2024. godinu utvrdila je izvršenje biološke obnove od 53,10 posto planiranog obima (1.954 od 3.680 hektara) i dala negativno mišljenje o usklađenosti s propisima i ugovorom o gospodarenju. Istovremeno, planovi sječe ostvaruju se u visokom postotku. Sječa bez odgovarajuće obnove troši šumski fond i krši načelo održivog gospodarenja.

Transparency International u Bosni i Hercegovini na konferenciji održanoj 24. februara 2026. godine u Bihaću upozorio je da se obnova u Unsko-sanskom kantonu realizuje znatno sporije od sječe i da kanton, zbog zastarjelog obračuna i slabe sljedivosti, rizikuje gubitak pristupa tržištu Evropske unije prema Uredbi (EU) 2023/1115 o proizvodima koji ne uzrokuju krčenje šuma (EUDR). Izmjene iz marta 2026. godine nisu uvele evidenciju sljedivosti ni pravilo da se sječa smanjuje srazmjerno neizvršenoj obnovi.

Namjenska sredstva za obnovu i zaštitu nisu dovoljno odvojena od ostalog poslovanja korisnika. Tok od doznake, preko otpreme, do kupca nije cjelovito povezan. Stručni nadzor i odluke o prodaji moraju biti funkcionalno razdvojeni, što izmjene iz 2026. godine nisu u cijelosti zatvorile na nivou izvršenja plana i finansijske evidencije.

III. NAČELA I CILJEVI

Cilj zakona je da se biološka obnova prestane tretirati kao računovodstveni izdatak, a počne tretirati kao uslov sječe. Predlažu se sljedeća načela:

1. Načelo srazmjernosti sječe i obnove – obim sječe u narednom razdoblju smanjuje se ako obnova u tekućoj godini padne ispod plana, uz izuzetak sanitarne sječe i više sile.
2. Načelo namjenskog novca – sredstva za obnovu i zaštitu vode se odvojeno i ne smiju se trošiti za plaće izvan tih radova, preradu, kredite ili pokriće gubitka.
3. Načelo terenskog prijema – izvršenje se ne iskazuje samo po uloženom novcu ili broju sadnica, nego po nalazu o primanju na terenu i po preživljavanju u ciklusu od tri i pet godina.
4. Načelo razdvojenog nadzora – Kantonalna uprava za šumarstvo i inspekcija nisu u sastavu korisnika; lice koje odlučuje o prodaji ne doznaje i ne prima uzgojne radove na istom području.
5. Načelo sljedivosti – svaki sortiment iz državnih šuma ima povezanu evidenciju od doznake do kupca, što je pretpostavka za usklađivanje s EUDR u dijelu koji pripada kantonu.
6. Načelo javnosti zbirnih podataka – pojedinačni ugovor može ostati poslovna tajna, ali zbirni rezultat prodaje i izvršenja obnove jest javan.

IV. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Član 1. određuje predmet zakona i citira važeći tekst Zakona o šumama sa svim izmjenama, uključujući „Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 8/26. Time se otklanja pravna greška ranijeg nacrtu koji je citirao samo broj 22/12. Stavovi (2) do (4) čuvaju granicu kantonalne nadležnosti prema državnoj imovini i izričito ostavljaju na snazi izmjene iz marta 2026. godine.

Član 2. umeće članove 16a. do 16d. iza člana 16. osnovnog zakona, koji već uređuje biološku reprodukciju. Član 16a. uvodi prag od 60 posto izvršenja na kraju polugodišta, plan nadoknade i srazmjerno smanjenje sječe. Član 16b. odvaja namjenska sredstva. Član 16c. uvodi višegodišnje praćenje uspjeha obnove. Član 16d. razdvaja nadzor od poslovanja i izričito upućuje na čuvarsku službu uređenu izmjenama iz 2026. godine, kako se ne bi stvorila dvojnost nadležnosti.

Član 3. umeće članove 26a. i 26b. iza člana 26. osnovnog zakona, koji već uređuje promet drveta. Član 26a. uvodi evidenciju sljedivosti i ostavlja prostor za usklađivanje s obavezama EUDR. Član 26b. zabranjuje izmjenu kriterija raspodjele u toku prodajne godine na štetu već objavljenog reda i nalaže objavu zbirnih rezultata.

Član 4. dopunjuje član 78. stav (1) tačka 6. osnovnog zakona, koji već kažnjava neobavljanje poslova biološke obnove. Dopuna obuhvata i nevođenje odvojene evidencije namjenskih sredstava, neizvršenje plana nadoknade i nevođenje evidencije sljedivosti, kako nova obaveza ne bi ostala bez prekršajne sankcije.

Član 5. uređuje prelazno razdoblje: tri mjeseca za pregled izvršenja, šest mjeseci za sljedivost i objavu kriterija, dvanaest mjeseci za izvještaj Skupštini i 36 mjeseci za prvo ekološko mjerenje. Aneksom se usklađuje ugovor o gospodarenju, bez diranja vlasništva. Podzakonski akti iz 2026. godine ostaju na snazi u dijelu koji nije u suprotnosti s ovim zakonom.

Član 6. daje ministru rok od 90 dana za pravilnike o sljedivosti, prijemu uzgojnih radova i tehničkom gubitku mase.

Član 7. propisuje vacatio legis od osam dana od objave, u skladu s uobičajenom praksom Skupštine Unsko-sanskog kantona.

V. USKLAĐENOST S VAŽEĆIM PROPISIMA I MEĐUNARODNIM OBVEZAMA

Prijedlog je usklađen s Ustavom Unsko-sanskog kantona, s odlukama ustavnih sudova o državnoj imovini i s posljednjim izmjenama Zakona o šumama iz „Službenog glasnika Unsko-sanskog kantona“, broj: 8/26. Ne dira u federalnu nadležnost niti pretpostavlja donošenje federalnog Zakona o šumama, koji od 2009. godine nije na snazi.

U dijelu sljedivosti prijedlog priprema kantonalni okvir za obaveze koje za izvoznike drveta proizlaze iz Uredbe (EU) 2023/1115 (EUDR). Kanton ne može sam transponirati uredbu Unije, ali može urediti evidenciju od doznake do kupca na državnim šumama kojima gospodari kantonalni korisnik. Time se smanjuje rizik obustave izvoza zbog nedostatka sljedivosti.

VI. FINANSIJSKI I ORGANIZACIJSKI UČINCI

Zakon ne uvodi novu naknadu ni novi porez. Namjenska sredstva već postoje; mijenja se samo način njihovog vođenja i kontrole. Evidencija sljedivosti uspostavlja se u roku od šest mjeseci, prvenstveno nadogradnjom postojećih evidencija korisnika i Kantonalne uprave za šumarstvo.

Dodatni trošak može nastati ako broj izvršilaca Uprave i inspekcije nije dovoljan za terensku kontrolu. Član 16d. stav (3) nalaže ministru da o tome izvijesti Vladu prije usvajanja plana sječe, kako se plan ne bi usvajao bez stvarne mogućnosti nadzora. Smanjenje sječe zbog neizvršene obnove kratkoročno može umanjiti prihod korisnika, ali sprečava trošenje fonda i budući pad prinosa.

VII. ROKOVI I PROVEDBA

90 dana: pravilnici ministra o sljedivosti, prijemu uzgojnih radova i tehničkom gubitku mase.

Tri mjeseca: pregled izvršenja šumskouzgojnih planova, stanje namjenskog računa i popis neusklađene mase.

Šest mjeseci: evidencija sljedivosti i objava kriterija raspodjele.

Dvanaest mjeseci: izvještaj Ministarstva Skupštini o obnovi, zaštiti i sljedivosti.

Trideset šest mjeseci: prvo mjerenje ekološkog rezultata obnove.

VIII. ZAKLJUČAK

Izmjene iz marta 2026. godine uredile su čuvanje šuma, definicije, kadar i usklađivanje s odlukama o državnoj imovini. Ovaj prijedlog zatvara preostali jaz: obnova mora pratiti sječu, namjenski novac mora biti odvojen, drveni sortiment mora biti sljediv, a nadzor mora biti nezavisan od prodaje. Bez tih pravila šesta izmjena ostaje nepotpuna u izvršenju.